

स्वतन्त्र ऊर्जा उत्पादकहरूको संस्था, नेपाल
Independent Power Producers' Association, Nepal

News Clips

www.ippan.org.np

ऊर्जा दशक घोषणा गर्नुपर्दछ

देश विकास गर्ने माध्यम जलविद्युत, पर्यटन, कृषि, आइटी क्षेत्र हुन्। सरकारले लगानी समन्वयन गरी यस्ता क्षेत्रमा विदेशी लगानी ल्याउन लागोको छ। विकासको बाटोको को हुने, कस्ता क्षेत्रमा अग्रधार हुने गरेका छन्, समाधान के हुन सक्छ जस्ता विषयमा केन्द्रित रहेर अप्पल पिलुवा सौलाका निर्देशक तथा संसुवासमा क्षेत्र नं. १ का प्रतिनिधिसभा सदस्य दीपक सङ्कासँग नेपाल समाचारपत्रका भवनाथ प्याकुरेलले जार्नुभएको कुराकानी।

दीपक सङ्का
 निर्देशक, अप्पल पिलुवा सौला

- १. एउटा सर्वेको अनुमति दिन ५ वर्ष लाग्ने गरेको छ
- २. चाइना, भारत, बंगलादेश र स्वदेशमै सापतको अवस्थालाई हेर्ने हो भने अबको १० वर्षमा ४० हजार मेगावाटको आवश्यकता पर्दछ
- ३. ऊर्जा, पर्यटन, कृषि, आइटीलाई प्राथमिकता दिएर काम गर्नुपर्दछ
- ४. कर्मचारीले राजनीतिक अस्थिरताको फाइदा लिई अधिकारको दुरुपयोग गरेका हुन्
- ५. प्रधानमन्त्री इमान्दार हुनुपर्दछ
- ६. चीन र भारत नेपालमा लगानी गर्न सक्न छन्
- ७. मुलुक बनाउन सुधार गर्नुपर्ने तिर नलागे, ठोक्ती तथा प्रधानमन्त्री पनि कुर्सी ढल्छ कि भनेर जोगाउनतिर मात्र लाग्ने, कर्मचारी च्यसले रमाएको देखिन्छ

जलविद्युत क्षेत्रका समस्या र दूनीती किरस्ता छैन ?
 अहिले १० हजार मेगावाट जलविद्युत भारतमा बेच्ने भनेका छौं। यसलाई स्वगत पनि गर्नुपर्दछ। त्यसै गरी, बंगलादेश र चीनमा बिजुली बेच्ने विषयमा छलफल हुँदैछ। संसुवासमाबाट मात्रै १ सय २ मेगावाट जोड्न लागिएको छ। अरुण प्रयोगमा ५ हजार मेगावाट निर्माणको चरणमा छ। म संसुवासमाको जनप्रतिनिधि र आफू पनि जलविद्युतको सगानीकर्ता भएको हँसियतले यस क्षेत्रका समस्यालाई नजिकबाट नियालेको छ। साइसेस विन प्रक्रिया, अनुमति दिने समयमा ढिलाइलगायत समस्या रहेका छन्। एउटा सर्वेको अनुमति दिन पनि ५ वर्ष लाग्ने गरेको छ। अर्को विषय भनेको वनको इजाजत गर्ने बेलागा प्रक्रियागत ढिलासुती गर्ने, जग्गा प्राप्तिमा पनि ऋण्ट रहेको छ। एउटा मानिसले जग्गा दिन मानेन भने उसको पछाडि लागेर मान्नुपर्ने अवस्था रहेको छ। उत्पादन भइसकेपछि ग्रिड प्राप्त नहुने पनि प्रमुख समस्याको रूपमा रहेको छ। स्थानीय तहले गर्ने अहवाल, स्थानीयले दिने दु:खलायत समस्याका रूपमा रहेका छन्। यस्ता विषयको समाधान भनेको पक्कदार प्रणाली नै हो। कुनै पनि काम नरोकिन्छ चाँडै हुनुपर्दछ। वन, जग्गावागयत विषय एकै ठाउँबाट प्राप्ति हुनुपर्दछ। ऊर्जा मन्त्रालयको विभाग छ तर, उसले पठाउने पनि निष्कृञ तथा चर्मे हो। सबैको समाधान ऊर्जा दशक भनेर घोषणा गरेपछि हुन्छ। चाइना, भारत, बंगलादेश र स्वदेशमै सापतको अवस्थालाई हेर्ने हो भने अबको १० वर्षमा ४० हजार मेगावाटको आवश्यकता पर्दछ। राज्यले १० वर्षमा योजना बनाएर ऊर्जा दशक घोषणा गर्नुपर्दछ। विदेशी लगानीलाई ढिला नगरी बुझा गरिनुपर्दछ। पीपीए गरेपछि आयोजनाको करोडी खर्च भइसकेको हुन्छ। तर, बैकले लगानी गर्न दिँदापछि सरकारीले यसको अरुण गर्नुपर्दछ। केही निर्माणकर्ताले काम भए पनि, तर अन्तमाको अभावमा बीचमा छोड्ने गरेका छन्। यस्ता सगानीकर्तालाई निरामक निकाय निर्माण गर्नुपर्दछ। सबै पायिका जग्गा प्राप्तिको मुल्यांकन गर्ने परिचाटी रहेको छ। यस्ता काम स्थानीय तहमा नै हुनुपर्दछ। केन्द्रमा मन्त्री, सचिव भेटिँदैनन् र टर्नेन्। यसको समाधान स्थानीय तहलाई हुनुपर्दछ। केही पन्थो भने अविचार भएर कर्मचारी पत्तिके गरेका छन्। जसको समाधान गर्नुपर्दछ। ढिको र आजमा परिवर्तन भएकोमा आशावादी पनि रहेका छौं। विद्युत खरिद, विक्री गर्नसक्ने अवस्थाको विकास भएको छ। यसमा निजी क्षेत्रलाई पनि केही आकर्षण गर्न खोजे पनि पर्याप्त छैन। यसमा सुधार चाइएको छ। यसमा अरुले गरेर हुँदैन। सरकारले नै गर्नुपर्दछ।

विदेशी लगानी ल्याउन सरकारले के कस्ता काम गर्नुपर्दछ ?
 विदेशी लगानी ल्याउन सरकारले के कस्ता काम गर्नुपर्दछ। विकास हुन जरुरी छ। यी सबै बुझाएको कमीका कारण भएको हो। जो जहाँ छ आफ्नो क्षेत्रमा इमान्दारिताका साथ निभाउनुपर्दछ। मन्त्रीलगायत कर्मचारीले आफ्नो काम इमान्दारीपूर्वक योजना बनाएर गर्नुपर्दछ। हामीसँग समय छैन। कति दिन अर्को गरेको प्रगति र विकास हेर्ने भनेर सबैले सोच्नुपर्दछ। मानिसले गर्दा हुने रोक भनेर काम अगाडि बढाउनुपर्दछ। यसमा हामी सबै अहवालिका छौं। यसमा आफ्नो स्वार्थ पुरामात्र गरेका छौं। कतिपय बाध्यताका कारण काम गरिरहेका छौं। हाम्रा सन्तानलाई जवाफ दिनुपर्दछ।

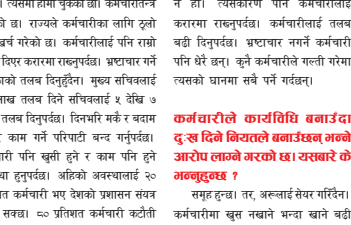
राजनीतिज्ञबाट पनि कमजोरी भएको छ जस्तो लाग्दैन ?
 अन्वेषणपछि व्यापक परिवर्तन चाहिएको थियो। त्यसमा हामी चुकेका छौं। कर्मचारीतन्त्र चुकेको छ। राज्यले कर्मचारीका लागि ठूलो धन खर्च गरेको छ। कर्मचारीलाई पनि राम्रो तत्व दिएर कारगरा राख्नुपर्दछ। भ्रष्टाचार गर्ने तरिकाको तत्व दिनुहुँदैन। मुख्य सचिवलाई २० लाख तलब दिने सचिवलाई ५ देखि ७ लाख तलब दिनुपर्दछ। दिनभरि मर्के र बढावा खाएर काम गर्ने परिपाटी बन्द गर्नुपर्दछ। कर्मचारी पनि खुसी हुने र काम पनि हुने अवस्था हुनुपर्दछ। अहिलेको अवस्थालाई २० प्रतिशत कर्मचारी भए देशको प्रशान संस्तर चल्ने सक्छ। ६० प्रतिशत कर्मचारी कटौती

गर्नुपर्दछ। मुख्यसचिवले ५ वर्ष काम गरेपछि उक्तकाम भएर ब्याद घट्नुपर्दछ। नेपाल सोलासभामा धनी देश हो। यहाँ ले बेध्या पनि पैसा आउँछ। यो हरेक नागरिकले बुझ्नुपर्दछ। राजनीतिक दलले पनि बुझ्नुपर्दछ र कर्मचारीलाई राखेर कुरा गर्न सक्नुपर्दछ। मुलुक बनाउने कर्मचारीलाई पनि फाइदा हुन्छ।

केही महिनाअगाडि वन मन्त्रालयका कर्मचारी र तपाईंबीच के भएको हो ?
 होलको वातावरण मुल्यांकन गर्ने कुरा ४/४ महिनादेखि कमन्सल्यान्टले काम गरिरहेका थिए। काम भयो होला भने लागेको थियो। किम भयो होला भने लागेको थियो। पर्यटनबाट वन मन्त्रालयमा पुग्नुपर्ने चाँडै लागेर पुगेको थियो। फेरि वनबाट पनि फिर्ता भएर आयो। बीचमा वनको कार्यविधि परिवर्तन भएर काम भएर भनेर जवाफ आयो। अब सबै अर्जेनीमा बनाउनुपर्ने भयो भनेर रोकावट भएको थियो। उहाँहरूको समस्या बचरणजोनामा साँढे २ तला भन्दा बढी बनाउन नपाउने भनेर रहेछ। निष्कृञको बीचमा गुम्मा, होस्टल बनेको छ। व्यक्तिको जग्गामा कार्यविधिले रोक्ने विषय भएको थियो। निष्कृञको कार्यविधि २०२० सालको रहेछ। समयअनुसार परिवर्तन गरिएको थियो। धेरै वर्षपछि काम नभएपछि नराम्राम परेको

हो। त्यो दिन नसोपिको अकल्पनीय घटना हुने अवस्थाबाट जोगिएको थियो।
किन यस्तो अवस्था सिर्जना भयो ?
 कर्मचारीले राजनीतिक अस्थिरताको फाइदा लिई अधिकारको दुरुपयोग गरेका हुन्।
कर्मचारीले राजनीतिज्ञलाई चलाएका हुन् वा राजनीतिज्ञले कर्मचारीलाई चलाएका हुन् ?
 कर्मचारीले गर्ने आन्तरिक विषय जनताबाट आफ्नो नयाँ राजनीतिज्ञलाई बाह्य हुँदैन। सहयोग गर्ने कर्मचारी नै हुन्। तर, उहाँहरूको अहवालमा भयो भने काम गर्न सकिँदैन। कतिपय काम सचिवबाटै सकिँदैन। मुख्यसचिवका काम गर्ने भनेको कर्मचारीतन्त्र नै हो। त्यसकारण पनि कर्मचारीलाई कारगरा राख्नुपर्दछ। कर्मचारीलाई तलब बढी दिनुपर्दछ। भ्रष्टाचार नगर्ने कर्मचारी पनि धेरै छन्। कुनै कर्मचारीले पत्नी गरेमा त्यसको धानमा सबै गर्ने गर्दछन्।

मिजी क्षेत्रले बाउने आयोजना यस्तो हुने र सरकारले बढाउने आयोजना महँगो हुने कारण के हो ?
 नीतिगत समस्याका कारण महँगो परेको हो। सरकारले महँगोमा आयोजना बनाउने होइन। सरकारले सबै काम गर्नुहुँदैन। सरकारले नियामक निकायको भूमिका निभाउने गर्नुपर्दछ।
यस्ता आयोजनाको पैसा राजा नीतिज्ञमाथि पनि पुग्छ भनेर आरोप छ कि ?
 म मन्त्री हुँदा सबै गाडी फिर्ता गराएको थियो। जो मन्त्री भए पनि गाडी किन्ने र जताबाट पनि कमिशन खाने परिपाटी रहेको छ।
यस्ता ठाउँमा कसले बढी घुस खाने गर्दछ ?
 १५ प्रतिशत दलको मन्त्रीको पुण्या भन्ने बाँकी कर्मचारीतन्त्रले बाँडेर खाँदछन्। व्यापारी बोल्न थाराउनुपर्ने बाध्यता रहेको छ। केही भयो भने ट्याक्सको कर्मचारी आइहाल्छ। विकास निर्माणको कुरा पनि त्यस्तै छ। १ सय सचिवलाई खर्च भयो भने २५ सचिवको काम हुन्छ।

यस्ता ठाउँमा कसले बढी घुस खाने गर्दछ ?
 १५ प्रतिशत दलको मन्त्रीको पुण्या भन्ने बाँकी कर्मचारीतन्त्रले बाँडेर खाँदछन्। व्यापारी बोल्न थाराउनुपर्ने बाध्यता रहेको छ। केही भयो भने ट्याक्सको कर्मचारी आइहाल्छ। विकास निर्माणको कुरा पनि त्यस्तै छ। १ सय सचिवलाई खर्च भयो भने २५ सचिवको काम हुन्छ।

तपाईं राजनीतिक दलको ठूलो नेता भएर बढाएर कसले ठाउँमा पनि हुनुहुन्छ, यो गर्नु कसले हो ?
 यस्ता आवाज उठ्न थालेका छन्। सरकारले नियम स्थापना हो। तर, त्यस्तो हुन सकेको छैन।

बिगा कम्पनीले प्रिन्सिपललाई दिने दिने बेलामा नदिने समस्या आउने गरेको विषय जटिल बढे अहिलेको मन्त्रालय सत्य हो ?
 बिगा बन्ने गर्नुपर्दछ। बिगामा ठूलो ठानी घना रहेको छ। अरब पनि कम्पनीको प्रिन्सिपल बिहारे पनि दिन नमाने। फट्याइ रहेको छ। १० प्रतिशत रिटर्नसँग बिगामा परेका हुन्छन्। यो पैसा विदेश गयो। तर, आउन किन सकेन भनेर प्रश्न छ।

बिगामा पनि राजनीतिक नियुक्ति हुँदा यस्तो कुनै उदाहरण आउने र त्यो कमाउनबाटै क्षतिबाटको रकम आउन सक्नेको हो ?
 उस्तै पैसा उठाउन नै पर्दछ। नबुझाइ आफ्नो काम भयो हुँदैन थियो। बुझाएर समस्या आफ्नो हो। राजनीतिक नियुक्त बर्तित छ।

यो सही समस्या चर्चा गरेर टुङ्गिन्छ ?
 यो समस्या नेतृत्वमा गएर टुङ्गिने गरेको छ। प्रथममन्त्री इमान्दार हुनुपर्दछ। कर्मचारी इमान्दार हुनुपर्दछ।

विदेशी लगानी ल्याउन सरकारले के कस्ता काम गर्नुपर्दछ ?
 विदेशी लगानी ल्याउन प्रोत्साहन नीतिको आवश्यक छ। एउटा आयोजनाको आय १ सय वर्षको हुन्छ। विदेशीको हकमा २५ वर्षपछि सरकारको हुन्छ। पछि सरकारले आयोजना भाग्ने हुनाले पनि सरकारले आयोजना भाग्नेको काम गर्नुपर्दछ। ऊर्जा,

विदेशी लगानी ल्याउन सरकारले के कस्ता काम गर्नुपर्दछ ?
 विदेशी लगानी ल्याउन प्रोत्साहन नीतिको आवश्यक छ। एउटा आयोजनाको आय १ सय वर्षको हुन्छ। विदेशीको हकमा २५ वर्षपछि सरकारको हुन्छ। पछि सरकारले आयोजना भाग्ने हुनाले पनि सरकारले आयोजना भाग्नेको काम गर्नुपर्दछ। ऊर्जा,

विदेशी लगानी ल्याउन सरकारले के कस्ता काम गर्नुपर्दछ ?
 विदेशी लगानी ल्याउन प्रोत्साहन नीतिको आवश्यक छ। एउटा आयोजनाको आय १ सय वर्षको हुन्छ। विदेशीको हकमा २५ वर्षपछि सरकारको हुन्छ। पछि सरकारले आयोजना भाग्ने हुनाले पनि सरकारले आयोजना भाग्नेको काम गर्नुपर्दछ। ऊर्जा,

विदेशी लगानी ल्याउन सरकारले के कस्ता काम गर्नुपर्दछ ?
 विदेशी लगानी ल्याउन प्रोत्साहन नीतिको आवश्यक छ। एउटा आयोजनाको आय १ सय वर्षको हुन्छ। विदेशीको हकमा २५ वर्षपछि सरकारको हुन्छ। पछि सरकारले आयोजना भाग्ने हुनाले पनि सरकारले आयोजना भाग्नेको काम गर्नुपर्दछ। ऊर्जा,

विदेशी लगानी ल्याउन सरकारले के कस्ता काम गर्नुपर्दछ ?
 विदेशी लगानी ल्याउन प्रोत्साहन नीतिको आवश्यक छ। एउटा आयोजनाको आय १ सय वर्षको हुन्छ। विदेशीको हकमा २५ वर्षपछि सरकारको हुन्छ। पछि सरकारले आयोजना भाग्ने हुनाले पनि सरकारले आयोजना भाग्नेको काम गर्नुपर्दछ। ऊर्जा,

विदेशी लगानी ल्याउन सरकारले के कस्ता काम गर्नुपर्दछ ?
 विदेशी लगानी ल्याउन प्रोत्साहन नीतिको आवश्यक छ। एउटा आयोजनाको आय १ सय वर्षको हुन्छ। विदेशीको हकमा २५ वर्षपछि सरकारको हुन्छ। पछि सरकारले आयोजना भाग्ने हुनाले पनि सरकारले आयोजना भाग्नेको काम गर्नुपर्दछ। ऊर्जा,

विदेशी लगानी ल्याउन सरकारले के कस्ता काम गर्नुपर्दछ ?
 विदेशी लगानी ल्याउन प्रोत्साहन नीतिको आवश्यक छ। एउटा आयोजनाको आय १ सय वर्षको हुन्छ। विदेशीको हकमा २५ वर्षपछि सरकारको हुन्छ। पछि सरकारले आयोजना भाग्ने हुनाले पनि सरकारले आयोजना भाग्नेको काम गर्नुपर्दछ। ऊर्जा,

विदेशी लगानी ल्याउन सरकारले के कस्ता काम गर्नुपर्दछ ?
 विदेशी लगानी ल्याउन प्रोत्साहन नीतिको आवश्यक छ। एउटा आयोजनाको आय १ सय वर्षको हुन्छ। विदेशीको हकमा २५ वर्षपछि सरकारको हुन्छ। पछि सरकारले आयोजना भाग्ने हुनाले पनि सरकारले आयोजना भाग्नेको काम गर्नुपर्दछ। ऊर्जा,

कान्तिपुर

५३ महिनामा नागढुंगा सुरुङ छिचोलियो

सुरुङभित्र लाइटिङ, अक्सिजन जडान, सडक ढलानको कामपछि
यातायात सञ्चालनमा आउन थप १ वर्ष

प्रकाशचन्द्र तिमिल्सिना

विमल खतिवडा र सुरज कुर्बर (काठमाडौं)

निर्माण थालेको ५३ महिनापछि नागढुंगा-सिस्ने खोलाको मुख्य सुरुङ मार्गको 'ब्रेक थ्रु' भएको छ। प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहालले विस्फोटक पदार्थमा जडान गरिएको स्विच थिचेर सोमबार दुई मिटर सुरुङ खनेसँगै यसको 'ब्रेक थ्रु' भएको हो। सुरुङमार्फत सवारीसाधन सञ्चालन गर्न भने अझै थप एक वर्ष लाग्ने आयोजनाले जनाएको छ।

तत्कालीन प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीले उक्त सुरुङ मार्गको ४२ महिनाभित्र काम सक्ने गरी काठमाडौंतर्फको

टुटीपाखामा २०७६ कात्तिक ४ मा शिलान्यास गरेका थिए। तर कोभिड महामारी र पटक-पटकका स्थानीय अवरोधले गर्दा भन्डै एक वर्ष ढिला सुरुङ छिचोलिएको हो। अब यसको फिनिशिङको काम हुने आयोजनाले जनाएको छ। कुनै समस्या, अवरोध आइनपरै एक वर्षभित्रमा सुरुङ मार्गबाट सवारी सञ्चालन गर्न सकिने नागढुंगा सुरुङ मार्ग आयोजनाका प्रमुख नवीनमान श्रेष्ठले बताए। 'अब सुरुङभित्र लाइटिङ, अक्सिजन जडान, सडक ढलानको काम हुनेछ,' उनले भने, '०८२ वैशाखमा सुरुङबाट सवारी सञ्चालन गर्ने योजना हो।' **बाँकी पृष्ठ ९ >>**

नागढुंगा सुरुङमार्ग छिचोलियो

सुनिता कार्की | काठमाडौं

नागढुंगा-सिस्नेखोला सुरुङमार्ग अब पूर्णरूपमा छिचोलियोको छ। मुख्य सुरुङको बाँकी रहेको २ मिटर लम्बाइमा विस्फोटक पदार्थमार्फत खनेसँगै 'ब्रेक थ्रु' भएको हो। मुलुकको पहिलो सडक सुरुङ आगामी १ वर्षमा सञ्चालनमा आउने बताइएको छ। यो सफलताको औपचारिक उद्घोष प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल, भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्री रघुबीर महासेठलगायतको उपस्थितिमा सोमबार गरिएको हो।

सुरुङमार्गको 'ब्रेक थ्रु' पछि बोल्दै प्रधानमन्त्री दाहालले सडक पूर्वाधारको निर्माण तथा विस्तार गर्ने राष्ट्रिय लक्ष्य प्राप्तमा सुरुङमार्ग निर्माणले ठूलो भूमिका खेल्ने बताए। 'सडक सञ्जालको माध्यमबाट अन्तरआबद्धता विस्तार गरी आवागमनमा सहजता, यातायात लागतमा न्यूनता, भौगोलिक तथा जनसांख्यिक सन्निकटता र प्रादेशिक सन्तुलन कायम गर्ने गरी सडक पूर्वाधारको निर्माण तथा विस्तार गर्ने राष्ट्रिय लक्ष्यमा यस्ता सुरुङमार्ग निर्माणले ठूलो भूमिका खेल्नेछ,' प्रधानमन्त्री प्रचण्डले भने।

सुरुङ निर्माणपश्चात् उपत्यकाबाट बाहिरिने सडकको अवस्था सुधार गरी यात्राको समय र यातायात सञ्चालन खर्च घटाउने विश्वास व्यक्त गर्दै प्रधानमन्त्रीले ट्राफिक र सडक सुरक्षामा सुधार

नागढुंगा-सिस्नेखोला सुरुङमार्ग 'ब्रेक थ्रु' मा प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाललगायत। • अन्नपूर्ण

गरी संघीय राजधानी काठमाडौं र देशका अन्य प्रमुख सहरहरूबीचको सहज यातायात सञ्जालमा योगदान पुऱ्याउने बताए।

'यस सुरुङमार्गलाई आधार मान्दै नेपाली माटो सुहाउँदो सुरुङसम्बन्धी दस्तावेज निर्माण हुनेछ,'

प्रधानमन्त्री प्रचण्डले भने, 'यसले नेपाललाई सुरुङ युगमा पुऱ्याउन महत्वपूर्ण योगदान गर्ने छ।' उनले आगामी योजनामा राष्ट्रिय राजमार्गहरूमा सुरुङमार्ग, फ्लाईओभर तथा अन्डरपाससहितको आधुनिक सडक सञ्जाल विस्तार तथा निर्माण

गर्ने सरकारको नीति रहने बताए। नयाँ वर्षको सुरुआतसँगै नेपालकै पहिलो सुरुङमार्गको मुख्य सुरुङको 'ब्रेक थ्रु' गर्ने ऐतिहासिक अवसर प्राप्त भएको प्रतिखुसी व्यक्त गर्दै प्रधानमन्त्री प्रचण्डले पृथ्वी राजमार्गअन्तर्गत नागढुंगा क्षेत्रमा

शिलान्यास
२०७६ कात्तिक

लम्बाइ
२६ किलोमिटर

कुल लागत
२२ अर्ब

सुरुङको सम्पन्न हुने मिति
२०८० वैशाख

संशोधित मिति
२०८१ वैशाख

टेक्का
हाज्मा-आन्द्रो जेभी

हुने गरेको ट्राफिक जाम, उकालो सडक, सडक सुरक्षाका हिसाबले कायम रहेको जोखिम साथै वर्षायाममा हुने पहिरोको उच्च जोखिमलगायतका समस्याहरू समाधान गर्न सुरुङमार्गको कल्पना गरिएको बताए।

» बाँकी पृष्ठ ९

छिचोलियो नागढुंगाको मुख्य सुरुङमार्ग

सोमबार 'ब्रेक थ्रु' गरिएको सिस्नेखोला-नागढुंगा सुरुङमार्गको मुख्य टनेल। तस्वीर: विप्रेन्द्र ढुगाना/नयाँ पत्रिका

टनेलको 'ब्रेक थ्रु' गर्दै प्रधानमन्त्री प्रचण्डले भने-

नागढुंगामा ट्रान्जिट जाम उच्च हुने गर्छ। त्यसमाथि सडक उकालो पनि छ। यहाँ पहिरोको जोखिमसमेत छ। त्यो अवस्थामा सवारीसाधन आवतजावत गर्न कठिन थियो। तर, अब यो सुरुङमार्गका कारण सवारीसाधनको आवतजावत सहज हुँदै छ। साथै, यसले ढुवानीमार्गत वस्तु तथा सेवाको लागतसमेत कम गर्नेछ।

सुरुङमार्ग सञ्चालन कहिलेदेखि ?

सुरुङमार्ग सञ्चालनमा आउन भने अझै एक वर्ष लाग्नेछ। सुरुङमार्गभित्रको सडक कालोपत्रे, भिन्ना ढकाल, विजुली जडान, तापक्रम मिलाउनेलागायत काम गर्न ६ महिनाभन्दा बढी लाग्ने अनुमान छ। निर्माण सम्पन्न भएपछि पनि सुरुङलाई स्टेबल बनाउन थप ६ महिना पर्खनुपर्नेछ। बीचमा कुनै प्राविधिक समस्या नआए ०८२ वैशाख सम्ममा सुरुङमार्ग सञ्चालनमा आउनेछ।

मिलन विष्टकर्मा / नयाँ पत्रिका

नेपालको पहिलो आधुनिक सुरुङमार्ग 'सिस्नेखोला-नागढुंगा'को मुख्य टनेल 'ब्रेक थ्रु' भएको छ। सोमबार प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल 'प्रचण्ड'ले ब्लास्टिङको सिन्च थिचेर टनेलको 'ब्रेक थ्रु' गरेका हुन्।

ब्रेक थ्रु समारोहमा उपप्रधानमन्त्री एवं भौतिक पूर्वाधार तथा यातायातमन्त्री रघुवीर महासेठ, नेपालका लागि जापानका राजदूत किकुता युताका, जापान

अन्तर्राष्ट्रिय सहयोग नियोग (जाइका)का नेपाल प्रमुख आबुबो अकिमित्सु हाज्मा एन्डो कर्पोरेसनका प्रतिनिधिलगायतको उपस्थिति थियो। कुल दुई हजार ६ सय ८८ मिटरको मुख्य सुरुङमार्गलाई १४ सय ४८ मिटरदेखि १४ सय ५० मिटरबीचको दुई मिटर खण्डलाई सोमबार विस्फोट गरेर छिचोलिएको हो। यो परियोजनामा रेस्क्यु र मुख्य गरी दुई टनेल छन्। दुई हजार पाँच सय ५७ मिटरको रेस्क्यु टनेल गत २२ साउनमै 'ब्रेक थ्रु' भइसकेको छ।

यो नेपालको पहिलो आधुनिक सुरुङमार्ग

» पृष्ठ २ मा क्रमशः

जापानी राजदूत किकुता युताकाले भने-

नेपाल र जापानका जनताले यो परियोजना बनाएका हुन्। यसले नेपाल र जापानको मैत्रीपूर्ण सम्बन्धलाई अझै बलियो बनाउने विश्वास छ।

परियोजना निर्माण कहिले के भयो ?

- अवधारणा तथा परियोजना पहिचान : २०१३
- सर्वेक्षण गरी आयोजना प्रस्ताव : फेब्रुवारी २०१३-मार्च २०१४
- जापानसँग ऋण-सम्मौतता : २२ डिसेम्बर २०१६
- विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन सम्पन्न : २०१७
- निर्माण ठेक्का सम्मौतता : २३ सेप्टेम्बर २०१९
- निर्माण तयारी सुरु : डिसेम्बर २०१९
- सुरुङ खनन सुरु : २२ डिसेम्बर २०२०
- रेस्क्यु टनेल ब्रेक थ्रु : ७ अगस्ट २०२३
- मुख्य टनेल ब्रेक थ्रु : १५ अप्रिल २०२४ (सोमबार)
- परियोजना सञ्चालनमा आउने अनुमानित मिति : अप्रिल २०२५

परियोजनाका मुख्य फाइदा

- २.८ किमि दूरी घट्ने
- काठमाडौं प्रवेश गर्दा ३३ मिनेट र बाहिरिँदा २३ मिनेट समय बचत हुने
- ट्रान्जिट व्यवस्थापन सहज हुने
- ढुवानी खर्च घट्ने
- सवारीसाधनको सञ्चालन खर्च घट्ने

५३ महिनामा छिचोलियो नागढुंगा सुरुङ सवारीसाधन चलन अभै एक वर्ष

राजेश बस्नेत

धादिङ- नेपालको पहिलो सडक सुरुङ सिस्नेखोला-नागढुंगा छिचोलिएको छ। सोमबार प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहालले स्वीच थिचेर मुख्य सुरुङ 'ब्रेकथ्रू' गरेका हुन्।

देवगामेलमा खनिजको सहित जलविद्युत आयोजनाका थुप्रै सुरुङ भए पनि सार्वजनिक सवारीसाधन चल्ने यो पहिलो सुरुङ हो। सुरुङ छिचोलिए पनि यसबाट तत्काल सवारीसाधन चल्न भने पाउनेछैनन्। सुरुङभित्रको सडक ढलान, बत्ती जडान, अक्सिजन पाइप जडान लगायत कामका लागि अभै केही समय लाग्नेछ।

यसैगरी कन्ट्रोल सिस्टम बनाउने, टेलिफोन जडान गर्ने, आकस्मिक उद्धार कक्ष निर्माण, तापक्रम मिलाउने काम पनि बाँकी नै छ। सुरुङ छेड्दैमा प्रयोगमा ल्याउन सकिने। प्रयोगमा आउन अभै एक वर्ष लम्बो, आयोजनाका परामर्शदाता रोमेश कोइरालाले भने। नेपालमा सुरुङमार्ग सञ्चालन गर्ने प्राविधिक जनशक्ति छैन। केही समय जापानलाई सञ्चालन गर्न दिनेबारे छलफल भइरहेको आयोजनाले बताएको छ।

अब सुरुङभित्र लाइटिङ, अक्सिजन जडान, सडक ढलानको काम हुनेछ। बलानुवर्त पलाइओभर निर्माण थामाथम भइरहेको छ। तीनवटा पुल र ६ वटा कन्भर्ट निर्माण भइसकेका छन्। बलानुवर्त सुरुङमार्ग प्रवेश गर्ने मुख टुट्टोपारसम्म २.३ किमी हुँदै लेन सडक कालोपत्र हुँदैछ। धादिङको सिस्ने खोलातर्फ ५६५ मिटर पहुँच सडक निर्माण गरिनेछ।

तत्कालीन प्रधानमन्त्री केपी ओलीले ०७६ कात्तिक ४ मा काठमाडौँतर्फको टुट्टोपारमा सुरुङको शिलान्यास गरेका थिए। ४२ महिनाभित्र काम सक्ने गरी यसको शिलान्यास भएको थियो। कोभिड-१९ बेलामा हुने स्थानीयको अवरोधले गर्दा समस्या काम नसकिएको आयोजनाले जनाएको छ। सुरुङ सञ्चालनमा आएपछि काठमाडौँको धानकोटबाट तीन मिनेटभित्रै धादिङको सिस्नेखोला पुगिनेछ। पेट्रोलियम पदार्थ बोक्ने सवारीसाधन, मोटरसाइकल र ओभरलोड सवारीले सुरुङमार्ग प्रयोग गर्न पाउने छैनन्। सीसी क्याभाराबाट सुरुङमार्गको निगरानी गरिनेछ।

मुख्य सुरुङको दूरी २.६८८ किलोमिटर र आपतकालीन सुरुङको दूरी २.५५० किलोमिटर छ। आपतकालीन सुरुङ गत साउन २२ मा 'ब्रेकथ्रू' भइसकेको छ। यसको अहिले फिनिशिंग भइरहेको छ। मुख्य सुरुङ गत फागुन २३ मा 'ब्रेक थ्रू' गर्ने तयारी थियो। १४ मिटर खन बाँकी छैन स्थानीयले खाँधियो, सिँसाइलायत माग अघि सार्दै धादिङ र काठमाडौँतर्फ एक महिना काम ठप्प पारेपछि काम रोकिराको थियो।

'ड्रिल एन्ड ब्लास्ट मेथड' अपनाएर सुरुङ निर्माण गरिएको हो। मुख्य सुरुङबाट आपतकालीन सुरुङमा जाने सातवटा ड्रार निर्माण गरिएको छ। सुरुङभित्र केही घटना भएमा मुख्य सुरुङबाट डिस्टा रिस्कन आपतकालीन सुरुङ निर्माण गरिएको छ। सुरुङमार्ग निर्माणको काम जापानी कम्पनी हाजिमा एन्डो कर्पोरेसनले गरिरहेको छ। २२ अर्थीयमा टेक्ना लोकोको यो आयोजना जापानको साँढे १६ अर्थी र्थीय रूप सहयोग छ।

नागढुंगा सुरुङ छिचोलिएको अवसरमा सोमबार प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहालसहित खुषियाली मनाइँदै।

तिरिचर : कारोबार

राष्ट्रिय लक्ष्य प्राप्तिमा ठूलो भूमिका खेल्नेछ

काठमाडौँ (कास)- प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहालले सडक पूर्वाधार निर्माण तथा विस्तार गर्ने राष्ट्रिय लक्ष्य प्राप्तिमा सुरुङमार्ग निर्माणले ठूलो भूमिका खेल्ने बताएका छन्। नागढुंगा सुरुङ 'ब्रेकथ्रू' भएको अवसरमा सोमबार आयोजित कार्यक्रममा दाहालले पूर्वाधारको क्षेत्रमा सुरुङमार्ग निर्माण महत्वपूर्ण उपलब्धि भएको बताए।

हुने उल्लेख गरे। निर्माणधीन कोशी, कर्णाली, कोशी-मधेश फास्ट ट्याङ्काले पहाड मधेशलाई तराई-मधेश फास्ट ट्याङ्काले पहाड मधेशलाई सडक सञ्चालनमा जोड्ने मात्र नभएर वस्तु तथा सेवाको लागत घटाउनेछ, प्रधानमन्त्री दाहालले भने, 'यो परियोजनाले नेपालको आर्थिक क्षेत्रमा गुणात्मक योगदान गर्नेछन्।'

सडक सञ्चालको माध्यमबाट अन्तःआबद्धता विस्तार गरी आवागमनमा सहजता, यातायात लागतमा न्यूनता, भौगोलिक तथा जनसांख्यिक संनिक्कता र प्रादेशिक संतुलन कायम गर्नेगरी सडक पूर्वाधारको निर्माण तथा विस्तार गर्ने राष्ट्रिय लक्ष्यमा यस्ता सुरुङमार्ग निर्माणले ठूलो भूमिका खेल्नेछ, उनले भने। सुरुङ निर्माणपछि उपत्यकाबाट बाहिरिने सडकको अवस्था सुधार गरी यात्राको समय र यातायात सञ्चालन खर्च घटाउने विस्वास व्यक्त प्रधानमन्त्री दाहालले ट्राफिक र सडक सुरक्षामा सुधार गरी सधैँ सधैँ राजधानी काठमाडौँ र देशका अन्य प्रमुख शहरहरूबीचको सहज यातायात सञ्चालनमा योगदान पुऱ्याउने बताए।

प्रधानमन्त्री दाहालले भने, यसले नेपाललाई सुरुङ युगमा पुऱ्याउन महत्वपूर्ण योगदान गर्नेछ। उनले आगामी योजनामा राष्ट्रिय राजमार्गमा सुरुङ, फ्लाईओभर तथा अन्डरपाससहितको आधुनिक सडक सञ्जाल विस्तार तथा निर्माण गर्ने सरकारको नीति रहने बताए।

नेपालले पूर्वाधार विकाससँग औद्योगिक विकासको क्षेत्रमा सँगसँगै आगाडि बढाउनुपर्ने जम्मेवारी रहेको उल्लेख गर्दै उनले बस्तुको आर्भूत तथा वितरणमा हुने लागत, इन्धन, समय आदिमा लाने खर्च घटाउँदै प्रतिस्पर्धी क्षमता बढाउनुपर्नेमा जोड दिए। काठमाडौँबाट नारायणगढ, भैरहवा, बीरगञ्ज, पोखरा विराटनगरलगायत ठाउँसम्म क्रम समय र थोरै लागतमा ढुवानी हुन सक्ने इन्टरग्रेड बनाउनुपर्ने, प्रधानमन्त्री दाहालले भने, 'पूर्वाधार विकासमा फड्को मार्ने यस्तै बुद्धि र फराकिलो तथा एकीकृत सोचसहितको राष्ट्रिय पूर्वाधार पुर्णयोगना निर्माणलाई प्राथमिकता दिनेपर्छ।' उनले आगामी आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रम र बजेटबाट निजी क्षेत्रलाई उत्साहित बनाउने र नेपालमा ठूला पूर्वाधार विकासमा लगानी आकर्षित गरिने बताए।

यसमा नेपाल सरकारको ६ अर्थी र्थीयौ लगानी छ। सुरुङको सम्पत्ताअनुसार आयोजनाको समय २०८० वैशाखमा सकिनेछ। उक्त समयभित्र काम नसकिएपछि ०६१ वैशाख १३ सम्मलाई म्याद थपिएको छ। यो समयभित्र काम नसकिने भएकाले फेरि एक वर्ष समय थप्ने तयारी भएको सडक विभागले बताएको छ।

टेक्ना प्राइम ग्रेपिड जापानी निर्माण कम्पनीले पुनः २०७७ देखि सुरुङ खन सुरु गरेको थियो। त्यसको तीन वर्षपछि छेडिएको मुख्य सुरुङको चौडाइ ९.५ मिटर र उचाइ ८.३ मिटर रहेको छ। यस सुरुङमा हुँदै लेन सडक हुनेछ। आकस्मिक सुरुङको चौडाइ ४.५ मिटर रहेको छ। यसमा एक लेन सडक हुनेछ। मुख्य सुरुङमा मात्रै सवारीसाधन

आवतजावत गर्नेछन्। मुख्य सुरुङमा दुवैना भएमा उद्धार गर्नका लागि आकस्मिक सुरुङ निर्माण गरिएको हो, जहाँ सुरक्षाकर्मीका गाडी, एम्बुलेन्स, वायुम यन्त्रजस्ता सवारीसाधन जान पाउनेछन्। मुख्य सुरुङबाट आकस्मिक सुरुङमा जानका लागि सातवटा बाइपास बनाइएको छ। सुरुङमार्ग प्रयोग गरे वापत निर्धारित शुल्क तिर्नुपर्नेछ।

राजधानी

● नागढुंगा-सिस्नेखोला
मुख्य सुरुङमार्गमा 'ब्रेक थ्रु'

गाडी गुडाउन अभै एक वर्ष

सधुजंग पाण्डे/राजधानी
काठमाडौं

बहुपुर्तकित नागढुंगा- नौबिसे (सिस्नेखोला) मुख्य सुरुङमार्ग निर्माणको काम सोमबार बारपाद छिचोलिएपछि ब्रेक थ्रु भएको छ। निर्माण सुरु भएको ५३ महिनापछि यस सुरुङमार्गको सोमबार 'ब्रेक थ्रु' भएको हो। प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल 'पुचण्ड', उपप्रधान, भौतिक योजना तथा पूर्वाधारमन्त्री रघुवीर महासेठलगायतको उपस्थितिमा सोमबार सुरुङमार्गको ब्रेक थ्रु गरिएको हो।

यो सुरुङ मार्ग निर्माणका लागि आवश्यक विस्पेक पढाई प्रयोग गर्दै बाँकी खनने सुरुङ छँडिएको हो। यो सुरुङमार्ग छिचोल्ने दिन सोमबार सुरुङभित्रै विशेष कार्यक्रम आयोजना गरिएको थियो। प्रधानमन्त्री दाहालले स्वच धिचेर सुरुङ छिचोलिएको घोषणा गरेका हुन्।

यो सुरुङमार्गको निर्माण २०७६ सालको कालिकबाट सुरु गरिएको थियो। ४२ महिनाभित्र निर्माण सम्पन्न हुनेगरी सम्भोला भएको यो सुरुङमार्ग निर्माणको काम कोरोना विश्व महामारी र स्थानीयवासीले गरेको पटकपटकको अवरोधका कारण लक्षित समयभन्दा निर्माण कार्यमा केही ढिलाइ भएको निर्माण आयोजनाले जनाएको छ।

यस्ता विविध अवरोधले तोकिएको समयमा काम नसकिने भएपछि म्याद थप गरेर काम गरिएको थियो। धपिएको म्याद पनि यही १३ वैशाख १३ सम्म मात्र रहेको आयोजनाले जनाएको छ।

अहिले काठमाडौंको नागढुंगाबाट धादिङको नौबिसे (सिस्नेखोला) निस्कन दुईवटा सुरुङमार्ग बनाइएको छ। मुख्य सुरुङमार्गको सोमबार ब्रेक थ्रु गरिएको हो। यस सुरुङमार्गमा माँटरसाइकल र इन्धनका सवारीसाधन भने सञ्चालन हुन पाउने छैनन्।

योसँगै निर्माण गरिएको आपतकालीन सुरुङको गत २२ साउनमा नै 'ब्रेक थ्रु' भइसकेको थियो। अहिले आपतकालीन सुरुङमार्ग खण्डमा फिनिशिसडको काम भइरहेको छ। यस मुख्य सुरुङमार्गमा कुनै दुर्घटना भएमा आपतकालीन सुरुङमार्गको प्रयोग हुने सो आयोजनाले जनाएको छ।

सम्भौतमा उल्लेखित पूर्वनिर्धारित समय तालिकाअनुसार यो मुख्य सुरुङमार्ग गत २३ फरगुनमा नै 'ब्रेक थ्रु' गर्ने तयारी थियो। यसअघि करिब १४ मिटर सुरुङ खन बाँकी छँदा स्थानीयवासीले खानेपानी, सिंचाइलगायत नयाँ/पुराना मागअघि साँढै धादिङ र काठमाडौंतर्फ एक महिना काम ठप्प पारेका थिए। सोही अवरोधका कारण सुरुङ खनने काम अघि बढ्न सकेको थिएन। त्यसपछि स्थानीयवासीको माग सम्बोधनसहित सहमति गरेर काम सुरु गरिएको थियो।

सोमबार 'ब्रेक थ्रु' भएको यस मुख्य सुरुङमार्गभित्र अब लाइटिङ, अक्सिजन जडान, सडक ढलानको काम हुनेछ। यी सबै काम सम्पन्न भएपछि मात्र औपचारिक रूपमा यो सुरुङ मार्गबाट सवारीसाधन आवतजावत गर्न दिइनेछ।

जसका लागि अहिले काठमाडौंको बलम्बुतर्फ फ्लाइओभर निर्माणको काम पनि धमाधम भइरहेको छ। यसअघि स्थानीयको अवरोधका कारण फ्लाइओभर निर्माणको काम पनि पछि धकेलिएको सो आयोजनाले जनाएको छ।

हालसम्म यस ठाउँमा तीनवटा पुल र ६ वटा कन्भर्ट निर्माण भइसकेको सुरुङ मार्ग निर्माण आयोजनाले जनाएको छ। सो

आयोजनाका अनुसार अहिले बलम्बुदेखि सुरुङमार्ग प्रवेश गर्ने मुख टुट्टीपाखासम्म २ दशमलव ३ सय ७ किमि दुई लेन सडक कालोपत्र हुँदै छ। 'फ्लाइओभर निर्माण र बलम्बुबाट सुरुङसम्म पुग्ने सडक कालोपत्रको काम पनि जारी छ। यसैगरी, धादिङको सिस्नेखोलातर्फ ५ सय ६५ मिटरको पहुँच सडक पनि निर्माण गरिनेछ। काठमाडौंतर्फ बलम्बुबाट साँढै ८ किलोमिटर दूरीमा पुग्ने सिस्नेखोला यो सुरुङमार्गभर जोडा जम्मा २ दशमलव ६ सय ८८ किलोमिटरमा पुग्ने सो आयोजनाले जनाएको छ।

यस सुरुङमार्गबाट सवारीसाधन सञ्चालन गर्न भने अर्को एक वर्ष लाग्ने आयोजनाले बताएको छ। सुरुङमार्गभित्रको सडक ढलानलगायत सम्पूर्ण फिनिशिसडको कामलाई करिब एक वर्षको समय लाग्ने अनुमान गरिएको सो आयोजनाले जनाएको छ।

बाँकी पढ् ५ मा >>

